

Sygn. akt: I C 121/17 upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2017 r.

Sąd Rejonowy w Nidzicy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Katarzyna Cygan
Protokolant:	St. sekr. sądowy Małgorzata Jastrzębowska

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2017 r.

w Nidzicy

sprawy z **powództwa (...) S.A w W.**

przeciwko M. N.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego M. N. na rzecz powoda (...) S.A w W., kwotę 1.435,28 zł (tysiąc czterysta trzydzieści pięć złotych, 28/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 9 lutego 2017 r. do dnia zapłaty,
- w pozostałym zakresie powództwo oddala,
- zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 409,03 zł (czterysta dziewięć złotych, 03/100) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
- wyrokowi nadaje rygor natychmiastowej wykonalności w pkt. I.

Sygn. akt IC 121/17upr

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A w W., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o zasądzenie od M. N. kwoty 3.568,55 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 9 lutego 2017 r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu podniósł, że na mocy umowy pożyczki o nr (...) pozwany zobowiązał się do spłaty łącznego zadłużenia w kwocie 1.963,53 zł. W skład tej kwoty wchodzi kwota pożyczki netto 1.000 zł, odsetki umowne w kwocie 115,53 zł, opłata przygotowawcza w kwocie 162,40 zł, koszt ubezpieczenia spłaty pożyczki 160 zł, opłata za dodatkową usługę w postaci obsługi pożyczki w domu w kwocie 514 zł. Wobec zmniejszenia rocznej stopy oprocentowania kwota należna do spłaty z tytułu odsetek została pomniejszona o 11,60 zł. Z tytułu powyższej umowy pozwany dokonał łącznej wpłaty w wysokości 1.259,46 zł.

Poza tym na mocy umowy pożyczki o nr (...) pozwany zobowiązał się do spłaty łącznego zadłużenia w kwocie 3.927,06 zł. W skład tej kwoty wchodzi kwota pożyczki netto 2.000 zł, odsetki umowne w kwocie 205,28 zł, opłata

przygotowawcza w kwocie 324,80 zł, koszt ubezpieczenia spłaty pożyczki 320 zł, opłata za dodatkową usługę w postaci obsługi pożyczki w domu w kwocie 1.028 zł. Wobec zmniejszenia rocznej stopy oprocentowania kwota należna do spłaty z tytułu odsetek została pomniejszona o 48,98 zł. Z tytułu powyższej umowy pozwany dokonał łącznej wpłaty w wysokości 1.002 zł.

Wobec powyższego powództwo uznano za uzasadnione.

Pozwany nie ustosunkował się do odpowiedzi na pozew nie stawił się na rozprawę.

Sąd ustalił co następuje:

Powód w dniu (...)r. zawarł z pozwanym umowę o nr (...) na kwotę 1.000 zł, z kosztami ubezpieczenia 160 zł, opłatą przygotowawczą 116 zł, dodatkową opłatą przygotowawczą 46,40 zł, z opłatą za obsługę pożyczki w domu w kwocie 514 zł, z oprocentowaniem 16%.

/dowód k.16-17/

Powód w dniu 19 lipca 2014 r. zawarł z pozwanym umowę o nr (...) na kwotę 2.000 zł, z kosztami ubezpieczenia 320 zł, opłatą przygotowawczą 232 zł, dodatkową opłatą przygotowawczą 92,80 zł, z opłatą za obsługę pożyczki w domu w kwocie 1.028 zł, z oprocentowaniem 16%.

/ dowód k.14-15/

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części.

Sąd Rejonowy uznał, że wobec nie złożenia odpowiedzi na pozew przez pozwanego, rozważyć należało możliwość wydania wyroku zaocznego. Wydanie wyroku zaocznego oparte jest na założeniu, że prawdziwe są twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych, doręczonych pozwanemu, chyba, że jak stanowi art. 339 § 2 kpc in fine – budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Wprowadzone przez art. 339 § 2 kpc swoiste domniemanie zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy nie zwalnia powoda od przytoczenia faktów, które są niezbędne do dokonania subsumpcji materialnoprawnej, stanowiącej faktyczną i materialnoprawną podstawę wyroku. Sąd obowiązany jest bowiem, nawet przy uznaniu twierdzeń powoda za prawdziwe, dokonać prawidłowej oceny zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach, z punktu widzenia prawa materialnego.

Do sprawy miały zastosowanie przepisy art. 720 kc wraz z przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

Jako, że w przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z przedsiębiorcą i konsumentem, oraz posłużenie się wzorcami umownymi, należało ustalić, czy postanowienia obu umów w całej rozciągłości są dla pozwanego wiążące. Zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 kc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenie stron w tym cenę lub wynagrodzenie jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Wskazać należy, że ochrona konsumenta przed klauzulami niedozwolonymi w umowach i wzorcach umownych jest skuteczna ex lege i sąd może poddać badaniu umowę łączącą strony w tym przedmiocie także z urzędu.

W piśmiennictwie przyjmuje się, że nie są postanowieniami indywidualnie negocjowanymi („uzgodnionymi”) klauzule sporządzone z wyprzedzeniem, w sytuacji gdy kontrahent nie miał wpływu na ich treść, nawet jeżeli są one zawarte we wzorcu wykorzystanym tylko jednorazowo. Istotny jest fakt braku negocjacji między stronami, a nie zastosowanie

wzorca również wobec innych podmiotów. Nie będą także postanowieniami „uzgodnionymi” postanowienia wybrane przez konsumenta z kilku przedstawionych mu przez przedsiębiorcę postanowień alternatywnych (tak: Agnieszka Rzetecka-Gil w: Kodeks cywilny. Komentarz. Zobowiązania - część ogólna, LEX 2011).

W piśmiennictwie oraz judykaturze dominuje pogląd, że klauzula dobrych obyczajów, podobnie jak klauzula zasad współżycia społecznego, nakazuje dokonać oceny w świetle norm pozaprawnych, przy czym chodzi o normy moralne i obyczajowe, powszechnie akceptowane albo znajdujące szczególne uznanie w określonej sferze działań, na przykład w obrocie profesjonalnym, w określonej branży, w stosunkach z konsumentem itp. W stosunkach z konsumentami szczególne znaczenie mają te oceny zachowań podmiotów w świetle dobrych obyczajów, które odwołują się do takich wartości jak: szacunek wobec partnera, uczciwość, szczerowość, zaufanie, lojalność, rzetelność i fachowość. W wyroku z 13 lipca 2005 r. (I CK 832/04, Pr. Bank. 2006, nr 3, s. 8) Sąd Najwyższy stwierdził, że "rażące naruszenie interesów konsumenta" oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym (A. Kidyba (red.), Z. Gawlik, A. Janiak, G. Kozieł, A. Olejniczak, A. Pyrzyńska, T. Sokołowski, Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część ogólna, LEX, 2010).

Naruszenie interesów konsumentów o jakim mowa we wskazanym przepisie może zatem dotyczyć interesów o różnym charakterze. Zwykle będą to interesy o charakterze ekonomicznym. Chodzi tu zatem o sytuację, gdy postanowienie umowne w sposób znaczący odbiega od uczciwego sposobu ukształtowania praw i obowiązków stron umowy.

Mając to na uwadze uznać należało że szereg opłat jakimi został obciążony pozwany przy zawarciu przedmiotowych umów pożyczek stanowi konsekwencję niedozwolonych postanowień umownych.

Niewątpliwym jest, że pozwany był zobowiązany spłacić kwotę kapitału jako udzielonej pożyczki. Powód był uprawniony także do obciążenia pozwanego jako konsumenta kosztami manipulacyjnymi w tym opłatą przygotowawczą za udzielenie pożyczki. Jednakże żadnego uzasadnienia faktycznego nie znajduje obciążenie pozwanego dodatkową opłatą przygotowawczą. Z postanowień umów wynika, że opłata ta stanowiła wynagrodzenie za uruchomienie obsługi pożyczki w domu. Jednakże nie wykazane zostało z jakich konkretnie czynności i z jakiego tytułu koszty dodatkowej opłaty przygotowawczej powstały i musiały przewyższać kwotę pobrana pobranej podstawowej opłaty przygotowawczej.

Nie ma także uzasadnienia dla uznania opłaty za obsługę pożyczki w domu na poziomie kwot przewyższających połowę kapitału pożyczzonego u pozwanego. Poza tym wzorzec umowny w tym zakresie nie jest jasny. Nieprecyzyjność zapisu, jego zrozumiałość w zakresie obliczenia takiej wysokości dla przeciętnego konsumenta nie pozostawiać powinna żadnych wątpliwości. Poza tym wysokość taka powinna odpowiadać wartości realizowanego w ramach niej świadczenia. Nie może być bowiem wątpliwości co do ekwiwalentności udzielanych świadczeń.

Ponadto nie można także pomijać, że zgodnie z art. 5 pkt 6 ustawy całkowity koszt kredytu to wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy oraz koszty usług dodatkowych w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu, z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta. Natomiast całkowita kwota do zapłaty przez konsumenta to suma całkowitego kosztu kredytu i całkowitej kwoty kredytu (art. 5 pkt 8).

Zatem dochodzona kwota opłat za obsługę pożyczki w domu wymyka się spod powyższej regulacji.

Poza tym mocą decyzji Prezesa Urzędu Ochrony konkurencji i Konsumentów nr RWA-61-5/13/AŻ z dnia 20 kwietnia 2015 r. działanie polegające na pobieraniu opłaty za obsługę pożyczki w domu określonej jako wartość procentowa pożyczki zostało uznane za niezgodne z dobrymi obyczajami oraz zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, podobnie jak pobieranie opłaty dodatkowej liczonej w analogiczny sposób tzw. opłaty przygotowawczej za przekazanie konsumentowi pożyczanej przez niego kwoty w miejscu zamieszkania oraz opłaty przygotowawczej za udzielenie pożyczki.

Ponadto wątpliwości Sądu wybudziła kwestia ubezpieczenia pożyczki i opłat z tego tytułu, które nie zostały w żaden sposób rozliczone.

Brak przedłożenia umowy ubezpieczenia o jakiej stanowi umowa pożyczki uniemożliwia ustalenie co dokładnie było jej przedmiotem, jaka była suma ubezpieczenia, kto jest uposażonym, oraz jakie były podstawy do obliczenia składki wchodzącej w skład opłat dochodzonych obok realizacji umowy pożyczki.

Nie zaferowano żadnych dowodów by powoda faktycznie łączyła jakaś współpraca z ubezpieczycielem który realizował na rzecz pozwanego ochronę ubezpieczeniową, oraz w jakim zakresie.

Zarówno przepis art. 6 kc, jak i art. 232 kpc zd. pierwsze kpc nakłada na strony obowiązek są przedstawienia dowodów w sprawie. Zatem strona nie wywiązująca się z tego obowiązku ponosi negatywne skutki prawne.

Nie bez znaczenia dla kwestii ubezpieczenia pozostaje, że postanowienia umowy pożyczki wskazują że pozwany jako pożyczkobiorca został pozbawiony prawa rezygnacji z ochrony ubezpieczeniowej, z wyjątkiem jednoczesnego odstąpienia od umowy pożyczki. Takie ograniczenia uznać należy za sprzeczne z dobrymi obyczajami, oraz prawami konsumenta.

Wobec powyższego Sąd uznał, że nie zasługiwało na uwzględnienie roszczenia w zakresie nalaności z tytułu opłaty za ubezpieczenie, opłat za obsługę pożyczki w domu oraz dodatkowej opłaty przygotowawczej.

Mając to na uwadze Sąd wziął pod uwagę, że w zakresie pierwszej z umów (...) powód mógł domagać się kwoty 1.000 zł kapitału, 127,13 zł z tytułu odsetek, oraz 116 zł z tytułu opłaty przygotowawczej. Zatem łącznie 1.243,13 zł pomniejszone o 11,60 zł z należnych odsetek. Jako że łączna kwota spłacona przez pozwanego z tej umowy pożyczki przekroczyła powyższą wartość 1.259,46 zł roszczenie to nie podlegało uwzględnieniu.

Co zaś się tyczy drugiej umowy (...) analogicznie powód mógł domagać się kwoty kapitału 2.000 zł, 254,26 zł odsetek, 232 zł opłaty przygotowawczej razem łącznie 2.486,26 zł. Kwota ta winna ulec obniżeniu o kwotę 48,98 zł pomniejszonych odsetek co daje 2.437,28 zł. Zważywszy na fakt, że pozwany zapłacił z tytułu niniejszej umowy 1.002 zł należna powodowi kwota wyniosła 1.435,28 zł.

Powyższą zasądzono w wyroku wraz z odsetkami ustawowymi zgodnie z żądaniem pozwu na podstawie art. 481 § 1 kc.

W pozostałym zakresie powództwo oddalono.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc obciążając pozwanego kosztami jedynie w zakresie wygranego przez powoda powództwa to jest w 40,22%. Łącznie poniesione przez powoda koszty wyniosły 1.017 zł (17 zł opłata od pełnomocnictwa, 1000 zł opłata od pozwu, oraz 900 zł wynagrodzenie radcy prawnego określone na mocy § 2 pkt 3 rozporządzenia z dnia 22 października 2015 r. w brzmieniu od 27 października 2016r.) Stąd wysokość kosztów zasądzonych od pozwanego na rzecz powoda wyniosła 409,03 zł .

Wyrokowi w zakresie uwzględnionego powództwa nadano rygor natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 333 § 1 pkt 3 kpc.